

Visitationspredikan

Bälingebygdens församling, 15 oktober 2023

Nittonde söndagen efter Trefaldighet, Tredje årgångens texter (GT och evangelium)

Söndagens tema: Trons kraft

Visitationens tema: För Bälingebygden i tiden – utmaningar och framtidstro

Hur många av er vet vad en KG-runda är? (Räck upp en hand. Jag noterar att det framför allt är unga människor som räcker upp handen.) Om jag i stället frågar om ni vet vad en kyrie- och gloria-runda är: Är det då några fler som vet vad jag talar om?

Ni som inte räcker upp handen ska inte känna er dumma. Innan jag kom hit på visitation hade jag ingen aning om vad en KG-runda är men under dagarna här har jag lärt mig att göra som konfirmanderna, de unga ledarna och personalen ibland brukar göra. När de möts händer det att de börjar samlingen med en KG-runda. Var och en får då kort berätta om något som är jobbigt i den personens liv just nu, något som är ett Kyrie, en inslag i bönen ”Herre, förbarma dig”. Var och en får också berätta om något som personen gläder sig över just nu, något som är ett Gloria, en anledning till tacksamhet och en ton i lovsång ”Ära vare Gud i höjden”.

Vi känner igen orden Kyrie och Gloria från våra gudstjänster. Varje gång som vi firar gudstjänst gör vi en kyrie- och gloria-runda genom liturgin. Vi samlas tillsammans med Kristus, i den gemenskap med varandra som vi har i Kristus. Vi bär fram våra böner om hjälp, både för oss själva och för andra, och vi lovsjunger Gud. Tillsammans lyssnar vi till Guds ord och inväntar den ledning som Kristus vill ge oss. I nattvardens gemenskap laddas vi med trons kraft ungefär som en elbil som laddas vid sin fasta punkt, sin laddningsstolpe.

Rubriken för den här söndagens texter är ”Trons kraft”. Den kraften är Jesu Kristi kraft och den kan åstadkomma mycket mer och helt andra saker än det vi själva kan åstadkomma med våra begränsade resurser. Det påminns vi om genom dagens evangelietext som låter oss häpna över det mirakel som den innefattar.

Händelseförloppet kan beskrivas som en kyrie- och gloria-runda eller kanske snarare som en kyrie- och gloria-rörelse. Vi får möta ett litet bärarlag som kånkar på en man som är lam. De har ett angeläget ärende som de vill bära fram till Jesus, ett gemensamt kyrie-rop. De vill att Jesus ska hjälpa den lame mannen. När de ser att det är så mycket folk som redan har samlats omkring Jesus att de inte kan ta sig in genom dörren gör de något mycket oväntat och överraskande. De bryter upp taket och firar ner den lame mannen genom hålet.

Det lilla bärarlagets Kyrie hörs i hela huset. Det brakar och knakar när de bryter upp taket. Ordningen rubbas när träbitar och murbruk faller ner på dem som har samlats i den överfulla lokalen. Verksamheten som pågår inne i huset måste tillfälligt avbrytas eftersom Jesus inser att han behöver prioritera om. Det han redan gjorde var viktigt och värdefullt men nu behöver han först göra något annat. Han behöver förändra förutsättningarna för livet genom att bryta en förlamning och hjälpa en upprättad människa att hitta hem på ett nytt sätt.

”Stig upp, ta din bädd och gå hem.” Så säger Jesus till mannen och mannen gör det som han hör Jesus säga. När han rör sig genom folkmassan fylls alla av häpnad och prisar Gud. Jesus har gjort något oväntat och överraskande, precis som de fyra männen som bröt upp taket. Den förlamning som var upphovet till deras kyrie-rop har nu blivit orsaken till ett gloria eller en lovsång som är hela församlingens.

Under de dagar som jag har varit här på visitation har jag funderat över vad som är Bältingebygdens församlings gemensamma Kyrie och Gloria just nu. En biskopsvisitation kan sägas vara en kyrie- och gloria-runda med extra god mat och extra gott fika. Under några dagar får vi i olika konstellationer samtala med varandra om de utmaningar och den framtidstro som finns här i församling.

Det jag har hört er säga och själv fått se är att ert stora och gemensamma Gloria – som jag också stämmer in i – är glädjen över alla människor som söker sig de verksamheter och mötesplatser som Bältingebygdens församling bjuder in till. Ni har ett stort utbud av körer med olika upplägg och repertoarer som samlar sångare i alla åldrar. Ni har ett 30-tal unga ledare som är ett betydelsefullt bärarlag i konfirmandverksamheten och det finns så många barn som vill vara med i era grupper att en del av dem får stå i kö i väntan på att få en plats.

Under visitationen har jag hört er berätta om era planer på att utöka verksamheten med ytterligare grupper och ännu fler samlingsplatser så att också de som inte ryms idag ska få chansen att vara med utan att behöva resa för långt. Jag har mött företrädare för skolor och föreningar som gärna skulle vilja fördjupa sitt samarbete med Svenska kyrkan och jag har fått dela er glädje över era välhållna och nyrenoverade kyrkor och era genomtänkta strategidokument. Allt detta ryms i ert och i mitt stora och gemensamma Gloria.

Ert gemensamma Kyrie hänger samman med ert gemensamma Gloria. Här i församlingen brottas ni med frågan hur ni som församling ska räkna till för allt gott som skulle kunna göras och alla som ni gärna skulle vilja kunna finnas till för. Bildligt talat kan man säga att ni konstaterar att trängseln i era lokaler och verksamhetscheman påminner om trängseln utanför huset som det berättas om i evangelietexten. De stora folkskarorna blir ett bekymmer eftersom anhopningen kan innebära att det finns människor som skulle behöva komma i kontakt med Jesus men som knappast får chansen att göra det eftersom de inte lyckas tränga sig fram. I ljuset av detta ställer ni frågan om ni prioriterar rätt, om det mest angelägna bland allt som är viktigt får tillräckligt med uppmärksamhet och nog med resurser.

Ibland funderar ni över vad som skulle hända om ni gjorde något så radikalt som de fyra männen som bröt upp taket gjorde. Vad skulle hända om ni gjorde ett hål i era välfyllda scheman och genom hålet firade ner anledningen till ert gemensamma Kyrie till Jesus? I samtalen med den anställda personalen har jag mött några sådana idéer. Vad skulle hända om ni skulle ställa in all verksamhet i församlingen under en vecka och ägna den tid som då frigörs åt att tillsammans med Kristus och varandra utforska vad som är kyrkans särskilda uppdrag i vår tid och i Bältingebygdens församling? Hur skulle ni schemalägga verksamhet och gudstjänstliv om ni fick börja om från scratch?

Jag är glad över att ni ställer sådana frågor eftersom det vittnar om att det börjar bli dags för er att revidera er församlingsinstruktion och jag tror att det är rätt tid för er att göra det nu. Som en upptakt till det arbetet vill jag bjuda in er – eller kanske snarare bjuda upp er – till en rörelse som jag ser som en naturlig fortsättning efter visitationen. Inspirerad av era KG-rundor och av upplägget för ert konfirmandarbete vill jag beskriva den rörelsen som en sanctus- och credo-rörelse eller en SC-runda.

Konfirmanderna och de unga ledarna använder ibland också de latinska begreppen Sactus och Credo som rubriker för sina samlingar och samtal. Sactus, helig, sjungs i våra gudstjänster när Kristus kommer till oss i bröd och vin. Credo betyder ”Jag tror” och används om kyrkans gemensamma trosbekännelse som vi tillsammans stämmer in i när vi firar gudstjänst.

Den sanctus- och credo-runda som jag vill bjuda in er till börjar med en stilla dag för den anställda personalen under ledning av kontraktsprosten B-K. Den dagen är en sanctus-dag eftersom den inte har något annat syfte än att skapa utrymme för tilltalet från och samtalet med Kristus. För att veta vad vi ska göra behöver vi lyssna till Kristus, precis som den lame mannen i dagens evangelietext gör. Kristus sätter honom i rörelse och han hittade hem på ett nytt sätt eftersom han gjorde det han hörde att Jesus sa till honom.

Den stilla dagen, Sanctus-dagen, vill jag sedan att kontraktsprosten och den anställda personalen följer upp i Credo-samtal. I Credo-samtal gör vi som Jesus gjorde när han botade den lame mannen. Vi låter de viktiga frågorna om vad vi ska göra och vem som ska göra det vänta en stund eftersom en annan frågeställning tränger sig på. Varför ska vi som kyrka och församling göra just detta? Hur är det vi gör ett uttryck för den tro som kyrkan bekänner?

När den anställda personalen har utforskat vad en sanctus- och credo-runda kan innebära är tanken att rörelsen ska fortplanta sig i församlingen, precis som kyrie- och gloria-rundorna har gjort. Kyrkorådet, de unga ledarna, barnen och föräldrarna i barngrupperna, körerna, konfirmanderna, kyrkvårdarna och många fler också ska få möjlighet till eftertänksamma sanctus-stunder och strategiska credo-samtal under ledning av den anställda personalen.

En sak som utmärker Bälungebygdens församling är att ni har medarbetare som är ovanligt bra på att utveckla och använda pedagogiska, kommunikativa och strategiska metoder som fungera för människor i olika åldrar. Den kompetensen har ni stor glädje av när ni fortsätter arbetet med att skapa de generationsöverskridande mötesplatser som jag vet att ni gärna vill utveckla. Er anställda personal kan skapa goda möjligheter för en sanctus- och credo-rörelse som kan förbinda människor i olika åldrar och olika verksamheter med varandra.

I våra samtal under visitationen har ni identifierat gudstjänstlivet som den främsta generationsöverskridande mötesplatsen här i församlingen. När biskop Ragnar var här på visitation för snart tio år sedan föreslog han att ni skulle fira gudstjänst här i Bälunge kyrka vid samma tid varje söndag. Jag vill avslutningsvis komma med ytterligare ett konkret förslag.

Jag tror att ni kan utveckla gudstjänstlivet i Jumkils kyrka, Åkerby kyrka och Börje kyrka genom att ge gudstjänsterna i de kyrkorna varsin tydlig profil. Ett prioriterat område i er församlingsinstruktion är att fler ska uppleva gudstjänsten som relevant och angelägen. Jag tror att ni med små medel kan ta stora kliv i den riktningen genom att profilera gudstjänstlivet i de små kyrkorna så att varje kyrka blir en stor och betydelsefull kyrka inom ett specifikt område. Gudstjänsterna i Åkerby kyrka skulle kunna ha konst och musik som sin särskilda profil. Jag vet att ni redan har tänkt i de banorna. Gudstjänsterna i Jumkils skulle kunna ha vuxet växande eller vuxenundervisning som sin särskilda profil. Det finns redan en gedigen kyrkoberskrivning som skulle kunna användas som studiematerial. Gudstjänstlivet i Börje kyrka skulle kunna ha diakoni och internationellt engagemang som sin särskilda profil. Den inriktningen skulle kunna berika ert redan välfungerande samarbete med Börje skola.

Angelägna och relevanta gudstjänster är en gemensam målsättning och en gemensam uppgift för Kristi kyrka i alla tider och över hela jorden. När vi idag avslutar biskopsvisitationens kyrie- och gloria-runda med en högmässa får vårt gemensamma Gloria, vår lovsång, sista ordet eller kanske snarare sista tonen också i denna predikan. Här i Bälungebygdens församling har ni ett blomstrande församlingsliv med gudstjänster som är fästpunkter och viktiga ledningsstolpar för människor i alla åldrar. ”We have good reasons for singing a song full of joy” när vi ser allt det goda som Kristi kraft verkar här i Bälungebygdens församling.